

психології, соціології і т.д. Саме ці фахівці допомагають дітям з особливими освітніми потребами соціалізуватися в суспільстві і дають їм шанс на щасливе і повноцінне життя в майбутньому. І немає нічого дивного в тому, що до тих, хто мріє присвятити своє життя цій потрібній і безумовно благородній справі висувуються підвищені вимоги. Адже дефектологи повинні не тільки розуміти, що від якості їхньої роботи залежать долі дітей, але і бути готовими до тих складнощів, які приховує в собі ця професія.

Отже, важлива характеристика сучасного етапу розвитку інклюзивної освіти – нагальна потреба у професійно підготовлених педагогах загальної освіти і фахівців супроводу, здатних реалізувати інклюзивний підхід, тому, розвиток системи інклюзивного навчання потребує кадрового забезпечення.

Список літературних джерел:

1. Миронова С. П., Буйняк М. Г. Професійна діяльність та особистість корекційного педагога: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 136 с.

2. Шеремет М. К. Основні тенденції модернізації підготовки корекційних педагогів в умовах реформування освітньої галузі. *Логопедія*. № 1. 2011. С. 3-5.

Жук В. В.,
канд. пед. наук,
ст. н. сп. відділу освіти дітей з порушеннями слуху
ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України,
м. Київ, Україна

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ З ДІТЬМИ З КОХЛЕАРНИМИ ІМПЛАНТАМИ

В останні десятиліття в Україні, як і у більшості країн світу, стрімко збільшилася кількість дітей, слухопротезованих системами кохлеарної імплантації. Великий досвід застосування технології кохлеарного імплантування засвідчив її ефективність у вирішенні широкого кола питань сенсорного, пізнавального, мовленнєвого, соціального, особистісного розвитку дітей з

порушенням слуху четвертого та п'ятого ступеня (глибоке порушення слуху та глухота). Доведено також економічну доцільність імплантаційного слухопротезування, акцентовано увагу на залежності очікуваного результату від часу виявлення порушення слуху (оптимальним є виявлення одразу після виникнення набутого порушення та у перші дні життя при вродженому), початку корекційно-розвивальних заходів (оптимальним є початок одразу після виявлення, ще до оперативного втручання), часу проведення операції (оптимальним є час, максимально наближений до виникнення та виявлення порушення) та характеру післяопераційного супроводу (оптимальним є комплексний, міждисциплінарний, системний) (Ching T., Clark G.M., Dillon H., Henkin Y., Nikoropoulos T.P., Liu S., Zeng F.G. та ін.). Питання педагогічного супроводу дітей з кохлеарними імплантами є предметом наукового аналізу вітчизняних авторів. Визначено чинники впливу на слухомовленнєвий розвиток дітей з кохлеарними імплантами, організаційно-педагогічні умови оптимізації їх супроводу, розроблено технологію формування слухомовленнєвих навичок (Глазунова С., Жук В., Заїка С., Круглик О., Луцько К., Шевченко В., Шепеленко Н. та ін.).

Діти з кохлеарними імплантами здобувають освіту усіх рівнів у спеціальних загальноосвітніх закладах та закладах з інклюзивним навчанням. Однак, за даними нашого дослідження, в освітній практиці є гостра потреба у збагаченні знань педагогів, які працюють з такими дітьми, інформацією щодо технології кохлеарного імплантування, особливостей слухомовленнєвого розвитку, засвоєння навчального матеріалу такими дітьми, формуванні навичок базового технічного супроводу роботи систем кохлеарної імплантації. З огляду на це, на основі результатів аналізу медичної, технічної, психологічної, педагогічної літератури, присвяченої різним аспектам корекційно-розвивальної допомоги дітям з кохлеарними імплантами, а також даних, отриманих у ході власного експериментального дослідження та практичного досвіду, ми розробили модуль «Технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми з кохлеарними імплантами» Програми підвищення кваліфікації педагогічних

кадрів спеціальних та інклюзивних закладів освіти, які працюють з дітьми з порушеннями слуху. Ми ставили перед собою такі завдання: ознайомити педагогів із специфікою слухомовленнєвого розвитку дітей з кохлеарними імплантами; поінформувати про сучасні підходи та принципи корекційно-розвивальної роботи з дітьми з кохлеарними імплантами; сформувати уміння визначати актуальний рівень слухомовленнєвого розвитку дітей з кохлеарними імплантами; навчити здійснювати системний корекційно-розвивальний вплив з метою оптимізації їх слухомовленнєвого розвитку дітей з кохлеарними імплантами. Програми розроблено за принципами наукової обґрунтованості, системності, зв'язку теорії та практики, суб'єктності, зв'язку теорії та практики. Використано широку джерельну базу медичного, психолого-педагогічного спрямування. Передбачено послідовне ознайомлення слухачів з кохлеарною імплантацією як методом корекції слуху та системою заходів, спрямованих на оптимізацію слухомовленнєвого розвитку; загальними підходами, покладеними в основу організації супроводу дітей, слухопротезованих системами кохлеарної імплантації; зарубіжним досвідом; етапністю та змістом формування слухомовленнєвих навичок тощо.

Визначено базові компетентності, які допомагають педагогам здійснювати фахове супроводження дітей з кохлеарними імплантами та їхніх родин: загальнопедагогічна (здатність здійснювати порівняння, співставлення, аналіз педагогічних явищ, спостереження, кількісне та якісне оцінювання проявів слухомовленнєвої поведінки дитини, виявляти актуальний рівень слухомовленнєвого розвитку, прогнозувати ефективність обраних педагогічних стратегій, добирати ефективні методи, прийоми та засоби педагогічного впливу); інформаційно-технологічна (знання технічних та функціональних характеристик систем кохлеарної імплантації, правил їх експлуатації, здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології під час підготовки та проведення занять, консультування батьків, участі у роботі міждисциплінарної команди супроводу дітей з кохлеарними імплантами); особистісно-регулятивна (визнання цінності соціально-культурного розмаїття, здатність до емпатії,

емоційної підтримки, вміння поважати і враховувати родинні та особистісні цінності); соціально-комунікативна (володіння навичками командної взаємодії, знання і дотримання правил мовленнєвого спілкування з дітьми-носіями кохлеарних імплантів).

Навчальним курсом передбачено інтерактивні лекції, практичні заняття, а саме, навчальні семінари, вебінари, майстер-класи, дискусійні панелі, а також самостійне опрацювання літературних джерел та відеоматеріалів.

У результаті навчання на курсах підвищення кваліфікації педагоги отримують знання теоретичних основ слухомовленнєвого розвитку дітей з кохлеарними імплантами, функціональних характеристик системи кохлеарної імплантації, комплексної технології кохлеарного імплантування як системи заходів оптимізації сенсорного, мовленнєвого, пізнавального та соціально-комунікативного розвитку дітей з глибоким порушенням слуху та глухотою, особливих освітніх потреб та способів їх задоволення, ефективних методів та прийомів корекційно-розвивальної роботи. У слухачів курсів формуються вміння та навички командної фахової взаємодії та співпраці з батьками дітей з кохлеарними імплантами на партнерських засадах, а також цінності і ставлення – визнання цінності особистості, права батьків на вибір способів комунікації та мови спілкування з дитиною, її освітнього шляху, повага до сімейних традицій, прийняття та врахування індивідуальних особливостей дитини.

Список літературних джерел:

1. Ching T.Y.C., Incerti P., Hill M. and van Wanrooy E. An overview of binaural advantages for children and adults who use binaural/bimodal hearing devices // *Audiol Neurootol*. 2006. 11 Suppl 1:6-11.
2. Clark Graeme M. Review. The multiple-channel cochlear implant: the interface between sound and the central nervous system for hearing, speech, and language in deaf people—a personal perspective; *Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci* 361 (1469): 2006. P. 791-810.

3. Henkin Y. [and others] A longitudinal study of electrical stimulation levels and electrode impedance in children using the Clarion cochlear implant // Acta Otolaryngol. 2006. 126 (6). -P. 581-600.

4. Nikolopoulos T.P., Dayr D.& Gibbin K.P. Assessing candidate children for cochlear implantation with the Nottingham Children 's Implant Profile (NChIP): the first 200 children // International Journal of Paediatric Otorhinolaryngology. 2004. 68:2. P. 127-135.

5. Zeng F.G., Liu S. Speech perception in individuals with auditory neuropathy // Speech Lang Hear Res. 2006. 49 (2). P. 295-299.

Зборовська Наталія Анатоліївна,
здобувач наукового ступеня
ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України,
керівник соціального проекту
«Допомога глухим з України» Асоціації глухих
м.Мюнхена та її околиці (Німеччина)

УМОВИ ТА ВИМОГИ ПРАЦІ

ДЛЯ ГЛУХИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ В НІМЕЧЧИНІ

НА ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Як відомо, що педагогічна діяльність вимагає особливого покликання. Навчанням і вихованням глухих дітей можуть займатися не лише ті, хто має спеціальний диплом, а й ті, які мають бажання та схильність до цієї справи. Зважаючи на ситуацію в Україні, я вирішила повернутись до своєї педагогічної діяльності, тобто працювати в школі. У зв'язку із збільшенням кількості дітей, які вимушені були з батьками виїхати на період воєнного стану в Україні, класи переповнені і дуже невістачає вчителів в німецьких школах.

Спочатку поговоримо про Баварію, оскільки вимоги до отриманих дипломів та праці українських педагогів непрості у порівнянні з іншими землями Німеччини. Наприклад, якщо майбутній німецький педагог отримав педагогічну освіту у північній стороні Німеччини, то в Баварії його диплом не визнається, він має все одно пройти останніх 2 роки навчання саме в Баварії. А якщо, навпаки то баварський педагогічний диплом визнається в інших землях